

برای ارتقای آموزش قرآن «معیار» داشته باشیم

رضانباتی

اشـاره

قانون برنامه‌ی پنجم توسعه و هم‌چنین برنامه‌ی درسی ملی در حوزه‌ی تربیت و یادگیری قرآن و عربی تأکیدی دارند. در شماره‌ی قبل مجله ضمن بیان لزوم داشتن برنامه برای فعالیت‌های قرآنی به ۲۷ گام مهم در این زمینه اشاره کردیم. در این شماره به وجود «معیار» در ارتقای آموزش قرآن کریم در دوره‌ی ابتدایی اشاره خواهیم کرد.

طرح معیار، رویکردی نظام‌گرا به اجرای برنامه‌ی درسی قرآن می‌باشد که از طریق اجرای کامل برنامه به شناسایی نقاط قوت و ضعف آن و شرایط مناسب تحقق اهداف پی برده و به اشاعه‌ی برنامه در سایر مناطق اقدام می‌نماید.

معیار ارتقای محلی و تدریجی آموزش قرآن

کمیته‌ی هماهنگی فعالیت‌های قرآنی در معاونت آموزش ابتدایی وزارت آموزش و پرورش، به منظور شناسایی و اولویت‌بندی عوامل و عناصر مهم یادگیری قرآن کریم در دوره‌ی تحصیلی ابتدایی و برای اجرای کامل برنامه‌ی آموزش قرآن در مدارس ابتدایی، به برگزاری مرحله‌ی اول طرح معیار در هفت استان داوطلب کشور اقدام کرده است. این مناطق، شرایط و لوازم ضروری اجرای کامل برنامه‌ی درسی قرآن را در پایه‌های اول و دوم دبستان، پیش‌بینی و فراهم کرده‌اند. این طرح به‌عنوان اولین گام، پس از بررسی و تصویب در ۲۰۱۰ کلاس درس به اجرا درآمد.

طرح معیار به هیچ وجه قصد افزودن فعالیت خاص و ویژه‌ای علاوه بر آنچه که در شرایط فعلی در کلاس‌های آموزش قرآن وجود دارد را بر مدارس مجری طرح ندارد، زیرا عقیده این است که برنامه‌ی درسی آموزش قرآن، این توانمندی را دارد که در صورت اجرای صحیح و کامل از سوی مدارس، به اهداف قصد شده نائل شود. از این رو طرح معیار، طرح جدیدی به شمار نمی‌رود بلکه این طرح ابزاری است جهت ایجاد انسجام و وحدت رویه و پشتیبانی از اجرای کامل و صحیح برنامه‌ی درسی آموزش قرآن و نظارت بر حسن اجرای آن از سوی آموزگاران، والدین دانش‌آموزان، مدیران مدارس، کارشناسان و

سرگروه‌های آموزشی دوره‌ی ابتدایی مناطق و سازمان‌ها. بنابراین مناسب است طرح معیار را به‌عنوان یک الگوی اسلامی-ایرانی پیشرفت در تمامی برنامه‌های درسی آموزشی و پرورشی در نظر گرفت. مقام معظم رهبری در نخستین نشست اندیشه‌های راهبردی به ارائه‌ی تعریف و تبیین «الگوی اسلامی-ایرانی پیشرفت» پرداختند و آن را در قالب چهار عرصه‌ی اساسی فکر، علم، زندگی و معنویت ترسیم کردند و از این‌ها به‌عنوان «درس قرآنی» یاد کردند و ابزار کار را هم ابتدا در آموزش و پرورش دانستند.

الگوی اسلامی-ایرانی پیشرفت در آموزش و پرورش زمانی محقق می‌شود که متولیان، برنامه‌ریزان و مجریان آموزش و پرورش کشور، جهانی ببینند، اسلامی بیاندیشند و بومی عمل کنند. این امر باید از دوره‌ی ابتدایی و حتی قبل از آن شروع شود.

هر چه سواد و اطلاعات علمی دانش‌آموزان درباره‌ی علوم مختلف افزایش می‌یابد، نیاز آن‌ها به هدایت‌های قرآن کریم بیشتر می‌شود. انتظار این است که برنامه‌ریزان آموزش و پرورش هم‌پای تحولات و پیشرفت‌های علمی جهان، دانش‌آموزان را در توسعه‌ی فرهنگ و تربیت قرآنی یاری رسانند.

تنوع ناهمگون فعالیت‌های قرآنی به‌دلیل عدم انسجام و ارتباط معنادار بین ساحت‌ها و حوزه‌های مختلف یادگیری و مبتنی نبودن آن‌ها بر مبانی نظری و علمی و حتی تجربی، به جای ایجاد انگیزه در مخاطبان، باعث ناکارآمدی آموزش‌ها و فعالیت‌ها از یک‌سو و بلعیده شدن سرمایه‌های مالی و انسانی از سوی دیگر می‌شود. در چنین شرایطی مناسب‌سازی این‌گونه فعالیت‌ها یکی از وظایف مهم مسئولان خواهد بود.